

Kommunene
Fylkeskommunene
FylkesmenneneOslo kommune

Deres ref.

Vår ref.
19/5509 - GRK

Dato
13.12.2019

Valg av forliksrådsmedlemmer og skjønnsmedlemmer for perioden 2021 - 2025

Etter høstens kommunevalg skal det avholdes valg av lagrettemedlemmer, meddommere, jordskiftemeddommere, skjønnsmedlemmer og forliksrådsmedlemmer. Valget skal foregå innen 15. oktober året etter hvert kommunestyrevalg, og gjelder fra 1. januar det påfølgende året.

Domstoladministrasjonen forestår utsendelse av informasjon om valg av lagrettemedlemmer, meddommere og jordskiftemeddommere.

Vedlagt følger en redegjørelse for reglene om valg av forliksrådsmedlemmer og skjønnsmedlemmer, herunder om oppgavene til kommunene, fylkeskommunene og fylkesmedlemmene i den forbindelse.

Spesielt om valg av skjønnsmedlemmer

Domstoladministrasjonen har utarbeidet en oversikt over domstolenes ønsker med hensyn til antall skjønnsmedlemmer for kommende periode. Departementet har på denne bakgrunn fastsatt antall skjønnsmedlemmer, se vedlagte oversikt.

Departementet gjør oppmerksom på at domstolene, som tidligere, har gitt uttrykk for at de liten grad har bruk for skjønnsmedlemmer med «alminnelig kompetanse». Derimot har de fleste domstolene behov for skjønnsmedlemmer med kompetanse knyttet til ulike sider av verdifastsettelse, bruk og drift av fast eiendom. Mange domstoler nevner også behov for skjønnsmedlemmer med særlig kompetanse på plan- og reguleringsprosesser og kunnskap om bygg- og anleggsvirksomhet. Mange ønsker også at skjønnsmedlemmene har særlig kompetanse innen økonomi, revisjon og regnskap. Domstolene understreker også viktigheten av at det i opplistingen over skjønnsmedlemmene oppgis hvilken utdannelse, stilling og erfaring de har.

En del jordskifteretter ønsker at de skjønnsmedlemmene som oppnevnes, også oppnevnes som meddommere i jordskifterettene. Enkelte domstoler gir uttrykk for at de samme aldershensyn bør hensyntas for skjønnsmedlemmer som ved oppnevning av meddommere, selv om dette ikke er regulert i skjønnsprosesslovens bestemmelser.

Med bakgrunn i domstolenes arbeidsmåter vil det være en stor fordel om de skjønnsmedlemmene som oppnevnes har en viss digital kompetanse.

Opprettelse av felles forliksråd

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har i forbindelse med kommunesammenslåingene fra 01.01.2020 fastsatt en egen forskrift for den enkelte sammenslåingen der det blant heter at *«Fellesnemnda skal sørge for at sammensetningen av kommunens forliksråd er i samsvar med domstolloven § 27 og § 57 i perioden fra sammenslåingstidspunktet til nytt forliksråd trer i funksjon. Fellesnemnda kan fastslå at virketiden for de eksisterende forliksrådene skal videreføres slik at den nye kommunen har to eller flere forliksråd i en periode.»*.

Etter domstolloven § 27 femte ledd kan kommuner som har samme sekretariat for forliksrådet og dessuten ligger i samme domssogn, beslutte å ha felles forliksråd med tilslutning av minst 2/3 av hver av kommunestyrenes medlemmer. Dette forutsetter enighet om hvor mange medlemmer og varamedlemmer hver kommune skal velge, og om hvordan det skal sikres at det blant medlemmene og varamedlemmene er både kvinner og menn. Kommunene kan imidlertid ikke velge flere medlemmer og/eller varamedlemmer enn det som fremgår av § 27 første ledd.

Felles forliksråd kan opprettes uavhengig av funksjonsperioden etter domstolloven § 57.

Oppnevning av møtefullmektiger

Twisteloven § 6-7 sjette ledd første punktum fastslår at hvert forliksråd skal ha et utvalg av faste møtefullmektiger. § 6-7 sjette ledd lyder:

«Ved hvert forliksråd skal det være et utvalg av faste møtefullmektiger. Medlemmene av utvalget oppnevnes av kommunen for inntil fire år av gangen. Kongen gir forskrift om antall møtefullmektiger, deres kvalifikasjoner og godtgjøring mv.»

Medlemmene av utvalget oppnevnes av kommunen for «inntil fire år av gangen», jf. sjette ledd annet punktum. Det samme fremgår av tvistelovforskriften § 3 første ledd første og annet punktum:

*«Utvalg av faste møtefullmektiger
Ved hvert forliksråd skal det være et utvalg av faste møtefullmektiger for forliksrådet. Medlemmene av utvalget oppnevnes av kommunen for inntil fire år av gangen. Antall medlemmer i utvalget må tilpasses saksmengden i forliksrådet og kommunens innbyggertall. Som et minimum skal det være 3 medlemmer i utvalget. I kommuner med mer enn 25 000 innbyggere skal det være minst 5 medlemmer i utvalget. Kommuner med mer enn 50 000 innbyggere skal ha et utvalg med minst 7*

medlemmer, og i kommuner med mer enn 90 000 innbyggere skal utvalget ha minst 10 medlemmer.

Som fast møtefullmektig kan oppnevnes enhver person som er over 25 år med alminnelig god samfunnsmessig kunnskap og som godt behersker skriftlig og muntlig norsk språk. Medlemmer i utvalget skal i forbindelse med oppnevningen gjøres kjent med at de i den enkelte sak skal være uavhengig av andre interesser enn partens, slik at deres handlinger ikke påvirkes av uvedkommende hensyn, herunder egne interesser.

Maksimal godtgjøring til møtefullmektig tilsvarer maksimalsatsen for møtegodtgjøring i henhold til tvisteloven § 6-13 første ledd bokstav c og bokstav e. Godtgjøringen dekkes av vedkommende part.»

Det skal som et minimum være tre medlemmer i utvalget, men antallet medlemmer skal tilpasses saksmengden i forliksrådet og kommunens innbyggertall.

Det er ikke nødvendig at alle medlemmene oppnevnes samtidig, jf. Ot.prp. nr. 51 (2004–2005) side 381, og Ot.prp. nr. 43 (2003–2004) hvor det fremgår at kommunene ikke pålegges å oppnevne utvalget som sådan hvert fjerde år. Den øvre grensen på fire år skal imidlertid sikre at møtefullmektigene undergis en viss vurdering med jevne mellomrom, jf. Ot.prp. nr. 43 (2003–2004) side 42. At myndigheten er lagt til «kommunen», betyr at oppnevningene kan delegeres til administrasjonen.

Det er ikke noe i veien for at kommunen spør forliksrådet og andre med tilknytning til den sivile rettspleien på grunnplanet til råds, men forslaget tillegger ikke forliksrådets formann noen formell funksjon i denne sammenheng.

Det er ikke nødvendigvis slik at oppnevningsperiodene i utvalget av faste møtefullmektiger må samsvare med oppnevningsperiodene for forliksrådsmedlemmer. Det gjelder andre regler for oppnevning av medlemmer til forliksrådet enn for oppnevninger til utvalget for faste møtefullmektiger, se domstolloven § 57, jf. § 27, jf. kommuneloven §§ 7-4 til 7-8, og det er andre hensyn som ligger til grunn for reglene. At det er kommunestyret som velger medlemmer til forliksrådet som sådan for fire år, mens kommunen oppnevner medlemmer til utvalget av faste møtefullmektiger for inntil fire år, er forskjeller som etter departementets syn begrunner at valg-/oppnevningsperiodene ikke må være sammenfallende.

Når det er opprettet felles forliksråd for flere kommuner i medhold av domstolloven § 27 syvende ledd, skal hver kommune oppnevne medlemmer til utvalget.

Twistelovforskriften § 3 angir hvor mange møtefullmektiger det enkelte utvalget skal eller bør ha. Dette gjelder også for kommuner som slås sammen. Hvilket antall møtefullmektiger den nye kommunen skal ha, vil således avhenge av saksmengden i forliksrådet og den nye kommunens innbyggertall. Det er angitt et minste antall møtefullmektiger i § 3, men det er ikke noe i veien for at den nye kommunen til sammen får flere møtefullmektiger enn minimumsantallet.

Med hilsen

Jostein Haug Solberg
avdelingsdirektør

Grethe Kleivan
avdelingsdirektør

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur